
Kokoustiedot Väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) kokous
Kokousaika to 28.6.2018 klo 9.00–11.42
Kokouspaikka Maakuntasali, Etelä-Pohjanmaan liitto

Käsiteltävät asiat

§	Asia	Sivu
121 §	Kokouksen avaus	3
122 §	ICT-asiantuntijaryhmän esitys toimeenpanosuunnitelmaksi ja linjausehdotukset.....	4
123 §	Toimintajärjestelmä ja johtaminen	5
124 §	Hallintosäännön linjaukset	7
125 §	Kokonaisarkkitehtuuri.....	8
126 §	Kokouskalenteri	10
127 §	Muut asiat.....	11
128 §	Kokouksen päättäminen	12

Osallistujat

Kunta/yt-alue
EPSHP
Kunta/yt-alue
Kunta/yt-alue
Erityishuoltop. (Eskoo)
E-P:n liitto
Kunta/yt-alue
Kunta/yt-alue
EPSHP
Kunta/yt-alue

Kunta/Yt-alue
E-P:n pelastuslaitos
EPO ELY

E-P:n TE-toimisto

Varsinainen jäsen

Aro Piia
Rouvala Christina
Koivunen Vesa
Leinonen Linda
Nummi Jouni
Eväsoja Marjatta
Perkkalainen Antti
Pienimäki Jarmo
Pihlajamäki Jaakko
Pusa Anna-Kaisa (saapui klo
9.10, poistui klo 10.35)
Ranta Raija (poistui klo 10.35)
Setälä Harri
Soininen Mika

Tuohimaa-Kari Leena

Henkilökohtainen varajäsen

Kankare Satu
Mäki-Rajala Aila
Kinnunen Seija
Nummela Veli
Huttula Mervi (poistui klo 11.16)
Iso-Koivisto Jari
Lumio Markku
Ala-Mäenpää Pekka
Puolijoki Hannu
Pirttikoski Seppo

Rasinmäki Jorma
Järvensivu Petri
Östergård Anders/
Rantala Aulis
Huhtiniemi Jukka

Muut osallistujat

Peltola Asko
Jokiranta Harri
Seppelvirta Heli
Sorvettula Johanna
Pöntinen Kai

valmistelujohtaja
SOTE-projektinjohtaja
muutosjohtaja
muutosjohtaja
sotemaku-johtoryhmän vpj.

Sihteeri

Hanne Rantala

Käsiteltävät asiat

§:t 121–128

Allekirjoitukset

Linda Leinonen
puheenjohtaja

Hanne Rantala
sihteeri

121 § Kokouksen avaus

Valmistelujohtajan ehdotus:

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Todetaan läsnäolijat.

Hyväksytään asialista.

Todetaan edellisen kokouksen 14.6.2018 pöytäkirja, joka on toimitettu jäsenille sähköpostitse, hyväksytyksi.

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00.

Todettiin läsnäolijat.

Hyväksyttiin asialista.

Todettiin edellisen kokouksen pöytäkirja, joka on toimitettu jäsenille sähköpostitse, hyväksytyksi.

122 § ICT-asiantuntijaryhmän esitys toimeenpanosuunnitelmaksi ja linjausehdotukset

ICT-asiantuntijaryhmän toimeenpanoraportissa kuvataan Etelä-Pohjanmaan maakunnan ICT-valmistelun tavoitteita, rajauksia ja riskejä sekä suunnitelma maakunnan tietohallinnon toteuttamiseksi. ICT-asiantuntijaryhmän suunnitelman lähtökohtana on, että ydintoiminnan tarvitsemia tietojärjestelmäkokonaisuuksia sekä tieto- ja viestintäteknologiaa kehitetään ja tuotetaan prosessimaisesti yhtenä kokonaisuutena tukeutuen kokonaisarkkitehtuuriin. Projektion tavoitteena on

- maakunnan ICT-infrastruktuurin suunnittelu ja toteuttaminen huomioiden kansalliset linjaukset
- suunnitella ja toteuttaa tietojärjestelmien konsolidointi maakunnalliseksi kokonaisuudeksi
- valmistella tietojohdamisen ja asiakkuudenhallinnan työkalujen käyttöönottoa kansallisten linjausten mukaisesti
- suunnitella ja toteuttaa maakunnan hallinnollisten järjestelmien konsolidointi
- varmistaa valtiolta siirtyvien muiden palvelujen järjestelmien maakunnallinen toimivuus kansallisten linjausten mukaisesti
- suunnitella ja toteuttaa maakunnan tietohallinnon organisointi, palveluprosessit sekä laadunhallinta

Myös kokonaisarkkitehtuurityön edistäminen ja tietoturvan varmistaminen ovat keskeisiä kohteita.

Liitteenä olevassa raportissa (**liite 1**) ja ppt-esityksessä (**liite 2**) VATE:lle on kuvattu keskeiset rajaukset, riskit ja valmistelun etenemismalli sekä kustannukset ja tämän hetken rahoitus valmistelutyölle. Valmistelutyön aikataulua ja kustannustarpeita tarkennetaan maakunta- ja sote-uudistuksen kansallisten aikataulujen mukaisesti. Koska ICT-valmistelu vaatii mittavia muutoksia ICT-infran, tietojärjestelmäpalveluiden ja tietohallinnon toiminnassa, tarvitaan linjauksia valmistelun edistämiseksi. Asiantuntijatyöryhmä esittää linjausehdotuksia sekä syksystä 2018 päätettäväksi tulevia asioita oheisissa esityksissä.

Vastuuvalmistelija Ari Pätsi esittelee asiaa tarkemmin kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä ICT-asiantuntijaryhmän esityksen toimeenpanosuunnitelmaksi ja linjausehdotukset tiedoksi.

Päätös:

Kuultiin vastuuvallmistelija Ari Pätsin esittely aiheesta.

VATE päätti merkitä ICT-asiantuntijaryhmän esityksen toimeenpanosuunnitelmaksi ja linjausehdotukset tiedoksi.

123 § Toimintajärjestelmä ja johtaminen

Maakuntavalmistelussa on linjattu vuonna 2017, että maakunnan johtamis- ja/tai laatujärjestelmästä käytetään nimeä **toimintajärjestelmä**. Toimintajärjestelmä rakennetaan ISO 9001:2015 -laadunhallintastandardin mukaiseksi.

Maakunta- ja soteuudistus edellyttää samanaikaista konsernin organisointia ja hyvän hallinnan ja hallinnon toimintatapojen määrittämistä. Maakunnan toimintojen johtamisen periaatteet ja rakenteet tulee kuvata ja dokumentoida. Konsernin toimintojen eri osille luodaan osana strategian täytäntöönpanoa johtamisen rakenteita koskeva ohje, joka on maakuntakonsernin **toimintakäsikirja**. Konsernin eri toiminnat voivat kuvata toimintaperiaatteensa strategiasta johdettaviin alatoimintakäsikirjoihin. Maakuntakonsernin toimintakäsikirjasta ehdotetaan jatkotyön pohjaksi käytettäväksi nimeä **Hyvä hallinta ja hallinto**, jossa johtavina periaatteina kuvataan johtajuus, luottamus ja osallisuus.

Hyvä hallinta ja hallinto -ohjeen tavoitteena on varmistaa niin poliittisen kuin virkamiesjohdon yhtenäiset tavat johtaa, mikä on perusta maakunnan toimintakulttuurille ja strategian täytäntöönpanon tehokkuudelle.

Tavoitteena on varmistaa edellytykset sille, että

- hyvä johtaminen ja johtajuus toteutuvat,
- maakuntakonsernissa on yhtenäinen hallinta-, hallinto- ja johtamiskulttuuri, selkeät menettelytavat ja roolit,
- toimijat tuntevat omasta näkökulmastaan lakivelvoitteet ja niitä täydentävät maakunnan hyvän hallinnon ja johtamisen periaatteet,
- maakuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuvat parhaalla mahdollisella tavalla,
- maakunta saavuttaa tavoitteensa,
- luottamus ja onnistuminen sekä strategian täytäntöönpano varmistuvat.

Hallinnan käsitteellä määritellään, miten maakunta hallitsee organisaatiokokonaisuuttaan ja sen vuorovaikutussuhteita organisaation sisäisiin ja ulkoisiin sidosryhmiin, joita maakunta hallitsee, eli organisaatiokokonaisuuden rajat, vastuut ja johtamisen periaatteet sekä menettelytavat.

Hyvä hallinta tarkoittaa, että maakunta muodostaa erilaisista periaatteista ja menettelytavoista kokonaisuuden, jolla se kykenee ennakoivasti, tuloksellisesti ja vaikuttavasti vastaamaan toimintaympäristön asettamiin haasteisiin.

Hallinnon käsitteellä määritellään, miten maakunta vastaa kansalaisten, asiakkaiden ja muiden sidosryhmien vaatimuksiin ja tarpeisiin muuntamalla niitä **hallinnon sisäisessä toiminnassa** – rakenteissa, säännöissä, järjestelmissä, prosesseissa, taloudellisissa ja henkisissä voimavaroissa – tuotoksiksi, eli palveluiksi, päätöksiksi, kannanotoiksi ja valinnoiksi. Tuotoksia arvioidaan muun muassa taloudellisuuden, tuottavuuden ja vaikuttavuuden kriteerein eri sidosryhmiltä koottavan palautteen avulla.

Hyvä hallinta ja hallinto -ohjeen esipuheesta on valmisteltu luonnos. Esipuhe esittelee maakunnan johtamisen arvopohjan ja kulttuurin perusteet. Esipuheen luonnoksessa aiheiksi on nostettu strategiset arvot:

- *Johtajuus on sitoutumista ja vastuunkantoa. Johtajuus on palvelutehtävä maakunnan tavoitteisiin pyrkimiseksi ja niiden saavuttamiseksi. Johtajuus on arvostusta ja kykyä eläytyä erilaisten ihmisten tarpeisiin ja tavoitteisiin. Johtajuudella mahdollistetaan ja tuetaan uudistuvaa ja ajassa elävää jatkuvasti kehittyvää toimintaa. Maakunnan kaikilla tasoilla luottamus perustuu siihen, että pidämme jatkuvasti sen, minkä lupaamme.*
- *Maakunta on olemassa asiakkaitaan varten ja toimii osaajiensa varassa. Johtajuus on vuorovaikutteista ja monisuuntaista kohtaamista ja yhteistyötä. Johtaja ja osaajat luovat yhdessä laadukkaan työympäristön. Johtaminen on kykyä saada erilaiset ihmiset intohimoisesti toimimaan yhteisesti yhdessä asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi ja saavuttamiseksi.*
- *Johtajuus perustuu osaajien keskinäiseen luottamukseen. Johtajuudella tuetaan tavoitteellista tekemistä strategian, yhteisten arvojen ja periaatteiden perustalta. Johtajuus on yhteisesti sovittuja tavoitteita, pelisääntöjä ja päätöksentekokykyä. Johtajalta vaaditaan taitoa ja tahtoa korjata tarvittaessa suuntaa riittävän ja oikean tiedon perusteella maakunnan palveluita uudistaen. Osallistava, kohtaava ja arvostava johtaminen tähtää osaavaan ja hyvinvoivaan henkilöstöön sekä toimivaan ja avoimeen yhteistyöhön, jonka päämääränä on sekä hyvinvoinnin ja elinvoiman luomien että vaikuttavat ja laadukkaat palvelut.*
- *Johtajuudella mahdollistetaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti jokaisen ihmisen osaaminen huomioiden asiakaslähtöisten palveluiden tuottaminen. Maakunnan kaikilla esimiehillä on erityinen vastuu johtajuuden ja toiminnan tuloksellisuudesta ja strategisten tavoitteiden mukaisuudesta. Jokainen johtaja ja päättäjä edustaa maakuntaa toimissaan tehtävissään.*
- *Hyvä hallinta ja hallinto kokoaa ja yhdistää johtamisen periaatteet, rakenteet ja työkalut sekä maakunnan järjestämistehtäviä että tuottamistoimintoja varten. Tällä ohjeella varmistetaan yhteinen tietoisuus johtamisen vaatimuksista ja edellytyksistä sekä päättäjien ja esimiesten erityisestä vastuusta.*

Muutosjohtaja Johanna Sorvettula esittelee asiaa tarkemmin kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä Hyvä hallinta ja hallinto -ohjeen esittelyn tiedoksi ja hyväksyy osaltaan esitellyt periaatteet jatkotyön pohjaksi.

Päätös:

Kuultiin muutosjohtaja Johanna Sorvettula esitys aiheesta **(liite 1)**.

VATE päätti merkitä Hyvä hallinta ja hallinto -ohjeen esittelyn tiedoksi ja hyväksyi osaltaan esitellyt periaatteet jatkotyön pohjaksi.

124 § Hallintosäännön linjaukset

Maakunnan hallintosäännön valmistelu on aloitettu Kuntaliiton mallihallintosäännön pohjalta. Mallihallintosääntö on tehty tiiviissä yhteistyössä maakuntien valmisteluun osallistuvien ja sairaanhoitopiirien juristien kanssa. Tavoitteena on saada tulevan maakunnan hallintosääntö SOTEMAKU-johtoryhmän hyväksyttäväksi syys-lokakuun aikana tänä vuonna. Tämä aikataulu on edellytys ICT-järjestelmien valmistelun jatkumiselle aikataulun mukaisesti.

Hallintosäännön jatkovalmistelun periaatteiksi esitetään seuraavia peruseriaatteita:

- Hallintosääntö kirjoitetaan toiminnan näkökulmasta: otsikointi tehdään toiminnan osa-alueiden mukaan ja elinten tehtävät ja vastuut kirjoitetaan kunkin toiminnon alle.
- Hallintosääntö kirjoitetaan tiiviiksi: hallintosäännöstä jätetään erillisiin asiakirjoihin mm. toimivaltatohjeet, tilivelvolliset ja palkkiosääntö.
- Päätöksenteko on tarkoituksenmukaista asettaa organisaatiossa mahdollisimman alas.
 - valta ja vastuut yhdessä ja samassa tasossa
 - johtajuusosaaminen ja luottamus
 - sisäinen valvonta ja riskienhallinta
 - oikea tilannekuva ja raportointikäytännöt

Muutosjohtaja Johanna Sorvettula esittelee asiaa tarkemmin kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää hyväksyä hallintosäännön linjaukset jatkovalmistelun pohjaksi.

Päätös:

Kuultiin muutosjohtaja Johanna Sorvettulan esitys aiheesta **(liite 1)**.

VATE päätti hyväksyä hallintosäännön linjaukset jatkovalmistelun pohjaksi.

125 § Kokonaisarkkitehtuuri

Kokonaisarkkitehtuuri on suunnittelutapa, jossa kuvataan, kuinka organisaation toimintaprosessit, tiedot ja järjestelmät toimivat kokonaisuutena. Kuvaaminen tukee maakunnan kokonaisjohtamista eli se on keino kuvata maakunnan toimintaa, prosesseja ja palveluja, tietojen, tietojärjestelmien sekä niiden tuottamien toimintojen muodostamaa kokonaisuutta.

Maakunnan visio, strategia, nykytilan haasteet sekä toiminnan ja talouden suunnittelu ohjaavat arkkitehtuurin tekemistä ja kehittämistä. Kokonaisarkkitehtuuri on myös keino ohjata käynnistettävien hankkeiden valintaa ja maakunnan toimintojen jatkuvaa kehittämistä. Arkkitehtuurilla ohjataan lisäksi yksittäisessä hankkeessa syntyviä toimintaprosesseja ja ratkaisuja. Näiden kautta arkkitehtuurin tavoitetilä muuttuu nykytilaksi.

Jotta eri osien välinen yhteistoiminta voidaan suunnitella kokonaisuuden kannalta järkevästi, on ensin tunnistettava kokonaisuuden osat sekä liitokset niiden välillä. Tietosisältöjen tulee olla toiminnan tasolla yhdenmukaisia, ja prosessien täytyy liittyä toisiinsa sujuvasti. Palveluprosessiin osallistuvien organisaatioiden sekä tietojärjestelmien erilaiset tietosisällöt ja käsitteistöt muodostavat kuitenkin haasteen yhteentoimivuudelle.

Kokonaisarkkitehtuurin kuvaaminen valitulla tekniikalla ja järjestelmällä tukee uuden organisaation rakentumista ja yhtenäistää maakunnan tavoitetilan. Maakuntien yhteinen arkkitehtuurityö tulee nähdä välineenä pidemmän aikavälin suunnittelulle, jossa tulevaisuuteen asetettu tavoite ohjaa tekemään oikeita ratkaisuja uudistuksen kaikissa vaiheissa. Kokonaisarkkitehtuuri on yksi kehittämisen ohjausvälineistä, ja se tulee kytkeä organisaation suunnittelu- ja päätöksentekorakenteisiin. Arkkitehtuuripäätökset ovat osa toiminnan kehittämiseen liittyvää päätöksentekoa.

Tietojärjestelmien yhteentoimivuuden varmistamiseksi on julkisen hallinnon viranomaisen suunniteltava ja kuvattava oma kokonaisarkkitehtuurinsa. Tätä edellyttää tietohallintolaki ja siinä tukee julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri, jonka suunnittelusta ja kuvaamisesta vastaa valtiovarainministeriö. Käytännössä julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurin valmistelusta ja sisällön hallinnasta vastaa JUHTAn alainen JHKA-työryhmä.

Kokonaisarkkitehtuurin keskeiset hyödyt ovat:

- Kattava nykytilan ymmärrys ja sitä kautta hyvä pohja päätöksenteolle
- Resurssien parempi hyödyntäminen, kohdentaminen, uudelleenkäyttö ja päällekkäisyyksien vähentäminen
- Järjestelmällinen menetelmä ja työkalut muutoksen hallintaan
- Pitkäjänteisyys apuna hankintojen suunnittelussa
- Järjestelmä- ja teknologiakehityksen suuntaaminen toiminnan kannalta oleellisiin asioihin
-

Digitalisaatio tarkoittaa toiminnan uudistamista ja kehittämistä tietotekniikan keinoin, missä kokonaisarkkitehtuurilla on keskeinen rooli. Sen tarjoaman viitekehyksen avulla voidaan laatia tarvittavalla tarkkuudella kattava kuva toiminnan luonteesta, sisällöstä ja liitynnöistä. Kokonaisarkkitehtuuri auttaa sekä nykytilan analysoinnissa että muutoksen läpiviennissä. Kokonaisarkkitehtuuri tarjoaa välineet ja menettelyt tiedon hallintaan, määrittelyyn ja hyödyntämiseen.

Kokonaisarkkitehtuuri on tukena monessa asiassa. Se tukee niin johtamista, strategian toimeenpanoa, toiminnan ja palvelujen jatkuvaa kehittämistä kuin muutosten ja monimutkai-

suuden hallintaa, digitalisaation hallittua hyödyntämistä sekä yhteentoimivuutta. Kokonaisarkkitehtuurityö on osa organisaation strategiatyötä, johtamisprosessia sekä talouden ja toiminnan suunnittelua että uuden maakuntaorganisaation suunnittelutyötä.

Maakuntavalmistelussa on kuvattu osana kokonaisarkkitehtuurityötä palvelukartta ja prosessipuut sekä ICT-järjestelmien yhteydet ja aloitettu kyvykkyyksien kuvaaminen.

Muutosjohtaja Johanna Sorvettula esittelee asiaa tarkemmin kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä kokonaisarkkitehtuurityön tilanteen tiedoksi.

Päätös:

Kuultiin muutosjohtaja Johanna Sorvettulan esitys aiheesta **(liite 1)**.

VATE päätti merkitä kokonaisarkkitehtuurityön tilanteen tiedoksi.

126 § Kokouskalenteri

	Väliaikainen toimielin VATE	SOTEMAKU-johdoryhmä
Kesäkuu	to 28.6. klo 9	
Elokuu	ma 13.8.2018 klo 12	pe 17.8.2018 klo 9
	pe 24.8.2018 klo 12	
Syyskuu	to 6.9.2018 klo 9	
	pe 14.9.2018 klo 9 iltakoulu	
		pe 14.9.2018 klo 12
Lokakuu	ti 18.9.2018 klo 13	
	pe 5.10.2018 klo 9	pe 12.10.2018 klo 9
	to 25.10.2018 klo 9	
Marraskuu	pe 9.11.2018 klo 9	pe 16.11.2018 klo 12
	to 22.11.2018 klo 9	
Joulukuu	ke 5.12.2018 klo 9	pe 14.12.2018 klo 12
	to 20.12.2018 klo 9	

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä kokouskalenterin tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin perua maanantain 13.8.2018 kokous. Muilta osin kokouskalenteri merkittiin tiedoksi. Kokouskalenteri tarkistetaan vielä 24.8.2018 pidettävässä kokouksessa.

127 § Muut asiat

Uudistuksen ajankohtaiskatsaus

Kuultiin valmistelujohtaja Asko Peltolan ajankohtaiskatsaus (**liite 2**). Aiheesta käydystä keskustelusta todettiin seuraavaa:

Pidettiin tärkeänä, että maakunnallista ratkaisua uudistuksen tavoitteiden eteenpäin viemiseksi ryhdytään hakemaan uudelleen. Asiaa käsitellään 21.9.2018 SOTEMAKU-johtoryhmässä.

Lisäksi todettiin, että ICT-rekrytoinnit pyritään turvaamaan aikataulun viivästymisestä huolimatta.

Päätettiin, että muutoksessa mukana oleville organisaatioille toimitetaan tiedote projektijohtaja, alivaltiosihteeri Päivi Nergin muutosjohtajille pitämässä tilaisuudessa antamien, uudistuksen etenemistä koskevien tietojen pohjalta.

Sopimuskartoitusten tilanne

Muutosjohtaja Johanna Sorvettula kertoi sopimuskartoituksen tämänhetkisestä tilanteesta. Todettiin, että sopimuksia ei ole saatu riittävästi, jotta voitaisiin edetä niiden tarkastusvaiheeseen. Siirtyvistä organisaatioista toivotaan sopimuksia kahden viikon sisällä, jotta tarkastusvaiheeseen päästään heinäkuun aikana. VATE päätti merkitä tilanteen tiedoksi.

VATEn kysely

Valmistelujohtaja kävi läpi VATEn jäsenille lähetetyn kyselyn tuloksia. Kyselyn tuloksia on esitelty **liitteessä 3**. Aiheeseen palataan vielä elokuun kokouksessa 24.8.2018.

128 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.42.